Veiligheidsregio Utrecht

Datum: November 2025
Steller: Afd. Risicobeheersing Evenementen

Wat is Carbidschieten?

Carbidschieten is het in een (melk)bus, container, verfbus of opslagvat op explosieve wijze verbranden van acetyleengas afkomstig van een reactie tussen calciumcarbide (carbid) en water of gasmengsels met vergelijkbare eigenschappen.
De bus wordt afgesloten met een deksel of een (plastic) bal. Er vormt zich dan ethyn, dat door een ontstekingssysteem ontstoken wordt met een harde knal. De deksel of de bal schiet vervolgens uit de bus en komt tientallen meters verderop terecht. Carbidschieten is een (Nederlandse) traditie rondom oud & nieuw.
Calciumcarbide is een anorganische verbinding van calcium en koolstof. De stof komt voor als een witgeel tot grijsblauw kristallijn poeder of als brokken.

Juridisch kader

Carbidschieten valt niet onder het zogeheten vuurwerkbesluit, waarin de regels staan voor bezit en afsteken van vuurwerk. Juridisch gezien is carbidschieten dus geen vuurwerk. Anders dan het vuurwerkbesluit is carbidschieten bij meerdere gemeenten opgenomen in de algemene plaatselijke verordening (APV). Hiermee kunnen de betreffende gemeenten aan deze activiteit voorwaarden stellen of zelfs een verbod opleggen. Voor het onder voorwaarden toestaan van carbidschieten kunnen gemeenten gebruik maken van de meldings- of vergunningplicht.

Fysieke risico’s

Carbidschieten is niet zonder gevaar. Melkbussen kunnen ontploffen of er kunnen steekvlammen ontstaan. In 2019 raakten in Nederland 78 mensen gewond door carbidschieten, 10 procent van alle slachtoffers tijdens de jaarwisseling. Het gaat dan bijvoorbeeld om botbreuken en brandwonden.

Ook gebrek aan ervaring, onvoldoende kennis, alcoholgebruik en ondeugdelijk materiaal (oude en/of beschadigde melkbus etc.) kunnen leiden tot ongevallen bij het afsteken van carbid.
De bekende letsels van de ongelukken zijn;

- Brandwonden (verbranding van huid in de 1e, 2e of 3e graad)
- Doofheid (het verdwijnen van gehoor)
- Blindheid (het vermogen van zicht)
- Beperkt gebruik/amputatie ledematen/dodelijk gevolg (veroorzaakt door wegschietende projectielen of het uit elkaar klappen van een bus of vat)

Als het carbidschieten plaats vindt in de nabijheid van bebouwing kan er naast geluidsoverlast ook materiele schade (ramen, brandgevaar, etc.) en daaraan gerelateerd letsel bij personen en dieren worden veroorzaakt.

Risico beperkende maatregelen

De belangrijkste uitgangspunt voor veilig carbidschieten:

1. Gebruik van persoonlijke beschermingsmiddelen zoals gehoorbescherming en veiligheidsbril.
2. Gebruik van deugdelijk materiaal. Een melkbus (maximaal 40 liter waterinhoud), of een vat van gelijke omvang, dient in goede staat te zijn met een stevige bodem.
3. Schieten gebeurt met een plastic bal, plastic zak, in plaats van een melkbusdeksel. Voorkomen moet worden dat de bus – na het ontsteken – achteruit kan schieten. Houdt rekening dat bij horizontaal schieten de bal kan wegrollen en bij verticaal schieten dat de bal kan gaan stuiteren. Hou bij zowel horizontaal als verticaal schieten ook rekening met de wind.
4. Veilig ontsteken van het carbid. De bus ontsteken met een fakkel op een stok gepositioneerd aan de zijkant van de melkbus. Houdt het publiek op een veilige afstand.
5. Houdt voldoende afstand, ten minste 75 meter ongeachte de wijze van schieten en de windkracht en - richting, tot de bebouwde omgeving om materiele schade en daaraan gerelateerd persoonlijk letsel te voorkomen.
   Een afstand van 300 meter aanhouden bij medische en zorginstellingen en inrichtingen waar dieren worden gehouden.

6. Handelingsperspectief bij ongevallen door aanwezigheid van EHBO en voldoende blusmiddelen (water om te koelen, blusdeken).
7. De locatie waar het carbidschieten plaatsvindt, wordt afgesloten met linten of ander vergelijkbaar materiaal, zodat toeschouwers niet in de nabijheid van de melkbussen en niet in de schietrichting kunnen komen.
8. Er mogen geen handelingen worden verricht of nagelaten, waarvan degene die het carbid schieten verricht, weet of redelijkerwijs had kunnen vermoeden dat daardoor gevaar, schade en/of hinder kan optreden voor mens en milieu.

Andere instanties

De Veiligheidsregio Utrecht adviseert op basis van brandveiligheid en gezondheid (GHOR/GGD) en denkt mee over bijvoorbeeld de gevolgen zoals materiele schade en geluid. Ten aanzien van geluid is vrijwel altijd de omgevingsdienst bevoegd gezag namens de gemeente. Voor advies over geluid adviseert de VRU met hen contact op te nemen.

Buiten de bebouwde kom (ANP / Vincent Jannink)

In het centrum (AD / Alex De Kuijper)